

Μπάμπης Ζαννιάς

42.195 μ. σε **30** χρόνια
Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης»

Μαραθώνας-Αθήνα
1983-2013

Περιεχόμενα

Πρόλογος	13
Εισαγωγή	15

Μέρος Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ Αθλητισμός - Πολιτισμός - Ειρήνη

Η γέννηση και οι πρωταγωνιστές	19
1. Οι Απαρχές. Αθλητισμός-Πολιτισμός-Ειρήνη	21
2. Αγώνες για την Ειρήνη	24
3. Μαραθώνιες Πορείες Ειρήνης. Δολοφονία Λαμπράκη	26
4. Φουντώνει το Φιλειρηνικό Κίνημα μετά το 1974	31
5. Γρηγόρης Λαμπράκης (1912-1963)	33
6. «Είμαστε όλοι παιδιά του»	37
7. Γρηγόρης Λαμπράκης, γιός του Ειρηνιστή Γρηγόρη Λαμπράκη	41
8. Μαρία Τσιρώνη, μητέρα του Γρηγόρη, γιού του Γρηγόρη Λαμπράκη	46
9. Δήμητρα Χαραλάμπους, σύζυγος του Γρηγόρη Λαμπράκη	48
10. Θοδωρής Λαμπράκης, γιός του ήρωα της Ειρήνης Γρηγόρη Λαμπράκη	50
11. Το σπίτι του Γρηγόρη Λαμπράκη στην Κερασίτσα κατεδαφίστηκε το 2003	54
12. Το σύμβολο της Ειρήνης	56
13. Η Σύνδεση Ειρήνης-Μαραθωνίου-Λαμπράκη	57
14. Πριν από το 1983	59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Το ιστορικό του 1983

1. Βήμα-βήμα η γέννηση του Μαραθωνίου «Γρηγόρης Λαμπράκης»	65
Ιδρυτικά μέλη της ΑΙΜΣ	71
2. «Θέματα Διεθνούς Ανοικτού Μαραθωνίου Δρόμου 8 / 10 / 1983	72
3. Με τις ευλογίες της Πολιτείας	84
4. Την ημέρα του πρώτου αγώνα	88
5. Μετά τον πρώτο αγώνα	90
6. Εξελίξεις και αλλαγές	92

Μέρος Β΄

Τι λένε οι πρωταγωνιστές

Ανδρέας Καλογερόπουλος	101
Γιώργος Κουρμούζης	113
Γιώργος Μαρσέλλος	121
Νίκος Ρεγκούκος	123
Κώστας Τσαγκαράκης	127
Γιώργος Κατσιμπάρδης	134
Σοφία Μπαξεβάνη	137
Σταύρος Βαξεβάνης	142
Μεταξία Μπερτζελέα	145
Γιάννης Κούρος	149
Τάσος Τασούλας	151
Βασίλης Σεβαστής	153
Ευάγγελος Παπαποστόλου	157
Κώστας Παναγόπουλος	160
Βασίλης Βασιλικός	164
Περικλής Μπάκας	165
Μάκης Ασημακόπουλος	168
Μίκης Θεοδωράκης	174

Μέρος Γ΄

1983-2013. Η εξέλιξη του Αγώνα

1ος Διεθνής Αγωνιστικός Μαραθώνιος Δρόμος Ειρήνης, «Γρηγόρης Λαμπράκης» (8/10/1983)	179
Ο «επί χρήμασι» Διεθνής Αγώνας Μαραθωνίου (8/10/1983)	183
2ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (14/10/1984)	185
3ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (13/10/1985)	188
4ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (13/10/1986)	193
5ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (11/10/1987)	195
6ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (23/10/1988)	197
7ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (22/10/1989)	200
8ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (21/10/1990)	201
9ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (13/10/1991)	204
10ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (18/10/1992)	209
11ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (24/10/1993)	211
12ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (30/10/1994)	213
13ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (5/11/1995)	215
14ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (2/10/1996)	216
15ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (26/10/1997)	218
16ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (1/11/1998)	220
17ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (17/10/1999)	223
18ος Διεθνής Μαραθώνιος Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (5/11/2000)	226
19ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (4/11/2001)	229
20ός Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (3/11/2002)	232
21ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (2/11/2003)	235
22ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (7/11/2004)	238
23ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (6/11/2005)	241
24ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (5/11/2006)	244
25ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (4/11/2007)	247
26ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (9/11/2008)	250
27ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (8/11/2009)	253
28ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (31/10/2010)	256
29ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (13/11/2011)	264
30ός Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (11/11/2012)	267

31ος Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης» (10/11/2013)	274
Αυλαία	284

Μέρος Δ΄

Ο πολυεθνικός Μαραθώνιος	287
Χώρες κατά αλφαβητική σειρά και έτος πρώτης συμμετοχής τους	288
Εμφάνιση χωρών ανά έτος στον ΚΜΑ «Γρηγόρης Λαμπράκης»	291
Η πρόοδος των συμμετοχών 1983-2013	294
Νικητές Κλασικού Μαραθωνίου Αθηνών	296
Νικήτριες Κλασικού Μαραθωνίου Αθηνών	297
Έλληνες Νικητές Κλασικού Μαραθωνίου Αθηνών	298
Ελληνίδες Νικήτριες Κλασικού Μαραθωνίου Αθηνών	300
Οι πολυνίκες αθλητές και αθλήτριες	302
Οι πολυνίκες χώρες	302
Νίκες χωρών: Άνδρες	303
Νίκες χωρών: Γυναίκες	304
10.000 μ. (Νικητές -Νικήτριες)	305
5.000 μ. (Νικητές -Νικήτριες)	306
Ρεκόρ (έως 31/12/2013) (Ρεκόρ Διαδρομής - Ρεκόρ ΚΜΑ - Ρεκόρ Πανελληνίου Πρωταθλήματος στην Κλασική Διαδρομή)	307
10 Καλύτερες επιδόσεις όλων των εποχών στην Κλασική Διαδρομή (Άνδρες - Γυναίκες)	308
10 Καλύτερες επιδόσεις Ελλήνων όλων των εποχών στην Κλασική Διαδρομή (Άνδρες - Γυναίκες)	309
Οι αθλητές με επίδοση κάτω από 2 ώρες και 30΄ στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα στην Κλασική Διαδρομή	310
Οι αθλήτριες με επίδοση κάτω από 3 ώρες στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα στην Κλασική Διαδρομή	311
Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Μαραθωνίου στην Κλασική Διαδρομή (Νικητές - Νικήτριες)	312
Όλοι οι αγώνες στην Κλασική Διαδρομή 490 π.Χ.- 2013 και σημαντικά διεθνή γεγονότα	317
Οι 31 διοργανώσεις του ΚΜΑ	327
Βιβλιογραφία	329

Πρόλογος

Σε διάφορα αφιερώματα για τον Μαραθώνιο της Αθήνας «Γρηγόρης Λαμπράκης» διάβαζα ότι: «το 1983 ο ΣΕΓΑΣ αποφάσισε να διοργανώσει έναν αγώνα στη μνήμη του μεγάλου Ειρηνιστή Γρηγόρη Λαμπράκη».

Από προσωπικές εμπειρίες, μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν και πρωταγωνίστησαν στα γεγονότα εκείνης της ημέρας, γνώριζα ότι η πραγματικότητα ήταν διαφορετική. Έτσι, αποφάσισα να προχωρήσω σε αυτή την έρευνα με απώτερους στόχους:

Πρώτον: *Να ψάξω, να διασταυρώσω πηγές, να εξιστορήσω ρεαλιστικά και αντικειμενικά τα γεγονότα προς αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας.*

Δεύτερον: *Να αποτίσω φόρο τιμής στους πρωτοπόρους που οραματίστηκαν αυτόν τον υπέροχο αγώνα.*

Τρίτον: *Να παρακολουθήσω την εξέλιξη του αγωνίσματος στα 30 χρόνια που πέρασαν, μέσα από τα μηνύματα που εκπέμπει.*

Τέταρτον: *Να αποτίσω φόρο τιμής σε όσους πάλεψαν για να κάνουν θεσμό έναν αγώνα παγκοσμίου ακτινοβολίας, ανάλογο των συμβολισμών του και,*

Πέμπτον: *Από «ιερή υποχρέωση» σε όσους συμμετέχουν.*

Ο Μαραθώνιος της Αθήνας «Γρηγόρης Λαμπράκης» στην Κλασική διαδρομή καθιερώθηκε στη συνείδηση του απλού πολίτη, αλλά και στο διεθνές Μαραθώνιο Κίνημα ως ξεχωριστός αγώνας.

Τον συνοδεύουν τα βήματα του αρχαίου Αθηναίου μαραθωνοδρόμου οπλίτη και το «Νενικήκαμεν!...»¹, οι ανάσες του Σπύρου Λούη και των άλλων

L "Νενικήκαμεν", την ιστορική αυτή φράση είπε ο μαραθωνοδρόμος οπλίτης **Ευκλής** και όχι ο Φειδιππίδης, όπως οι περισσότεροι νομίζουν. Ο Ευκλής ήταν οπλίτης, ο οποίος διήνυσε με τον οπλισμό του 42 χλμ. για να ανακοινώσει τη νίκη των Αθηναίων κατά των Περσών στον Μαραθώνα το 490 π.Χ. Ετελεύτησε με την εκπονή του «**Νενικήκαμεν!**». Βλέπε: Θουκυδίδη (Βιβλίο Β'). Μαρτυρίες αναφέρουν τον **Θέρσιππο**, ο οποίος, όμως,

πρωταθλητών και χιλιάδων απλών δρομέων που έχουν ποτίσει αυτή τη μοναδική Κλασική διαδρομή με ιδρώτα και αίμα και έχουν καταθέσει ψυχή στον βωμό της Μαραθώνιας Διαδρομής.

Στις σελίδες αυτού του βιβλίου θα ασχοληθούμε εκτενέστερα με τα 30 χρόνια-31 διοργανώσεις, από το 1983 έως το 2013, του Κλασικού Μαραθωνίου της Αθήνας «Γρηγόρης Λαμπράκης».

Θα βουτήξουμε στο παρελθόν για να θυμηθούμε τη γέννησή του.

Θα ακολουθήσουμε βήμα προς βήμα την ενηλικίωσή του, παρατηρώντας τα γεγονότα που τον συνόδεψαν, τον στιγμάτισαν αλλά και τον απογείωσαν.

Είναι το πρώτο βιβλίο που ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με τον Κλασικό Μαραθώνιο και όχι με τον Μαραθώνιο γενικά για τον οποίο άλλωστε έχουν γραφεί αρκετά.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους που βοήθησαν να πραγματοποιηθεί αυτή η έκδοσή τους: Μαίρη Αδαμοπούλου, Σοφία Φραγκούδη-Βογιατζή, Τάσο Μπούρα, Παναγιώτη Οικονόμου, Νίκο Κριεζή, Βασίλη Λειβαδίτη, Καίτη Χαλιορή, Δημήτρη Μποντικούλη, Φώτη Καζάζη, Action Images, In Time, Ένωση Ελλήνων Φωτορεπόρτερ, Marathon Photos, Grey Images, όσους αναφέρονται στις σελίδες αυτού του βιβλίου και δέχτηκαν να μιλήσουν και αυτούς που με κατηύθυναν αλλά θέλησαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους. Ευχαριστώ και όσους αρνήθηκαν να μιλήσουν για την έναρξη και καθιέρωση του Μαραθωνίου Ειρήνης Αθηνών «Γρηγόρης Λαμπράκης», διότι ενίσχυσαν τη δίψα για την εξεύρεση της ιστορικής αλήθειας.

Μπάμπης Ζαννιάς

αναφέρεται ότι έλαβε μέρος και σε άλλες μάχες. Σύμφωνα με άλλες πηγές αναφέρεται ο **Φειδιππίδης**. Ο Φειδιππίδης ήταν ένας διάσημος Αθηναίος ημεροδρόμος, ο οποίος στάλθηκε από τους Αθηναίους στη Σπάρτη προκειμένου να ζητήσει τη βοήθεια των Λακεδαιμονίων για την επικείμενη μάχη του Μαραθώνα. Ο Φειδιππίδης διένυσε την απόσταση των 246 χιλιομέτρων σε δύο ημέρες. Σε ανάμνηση του δρόμου του Φειδιππίδη καθιερώθηκε το **Σπάρταθλον**, αγώνας υπερμαραθωνίου δρόμου 246 χιλιομέτρων από την Αθήνα προς τη Σπάρτη, ο οποίος τελείται επίσης από το 1983 μέχρι σήμερα κάθε Σεπτέμβριο.

Σημειώνεται ότι στην αρχαιότητα δεν υπήρχε ως άθλημα ο «Μαραθώνιος δρόμος», ούτε είχε θεσμοθετηθεί κάτι παρόμοιο. Η ιδέα της γέννησης αυτού του αθλήματος και η ένταξή του στους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες οφείλεται στον Γάλλο γλωσσολόγο και ελληνιστή **Michel Breal**, φίλο του Πιέρ ντε Κουμπερτέν, ο οποίος πρότεινε κατά την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896 στην Αθήνα «*την επανάληψη του διάσημου εκείνου δρόμου που εξετέλεσε ο στρατιώτης του Μαραθώνα*».

Εισαγωγή

42.195 μ. σε 30 χρόνια, το βιβλίο του Μαραθωνίου της Αθήνας το οποίο περιγράφει πώς ξεκίνησε, ποιοί ήταν οι πρωτεργάτες, τα κομβικά σημεία ανάπτυξης, πρόσωπα που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση και στην ανοδική του πορεία. Στις σελίδες αναφέρονται χρονολογικά τα γεγονότα της κάθε διοργάνωσης, ενώ περιλαμβάνονται πίνακες με τους νικητές, τα ρεκόρ και άλλα στοιχεία σχετικά με τους αριθμούς των συμμετοχών, τις χώρες, τους τερματίζοντες, τα ρεκόρ και άλλες χρήσιμες αναφορές που συνθέτουν αυτή την πολυδιάστατη διοργάνωση.

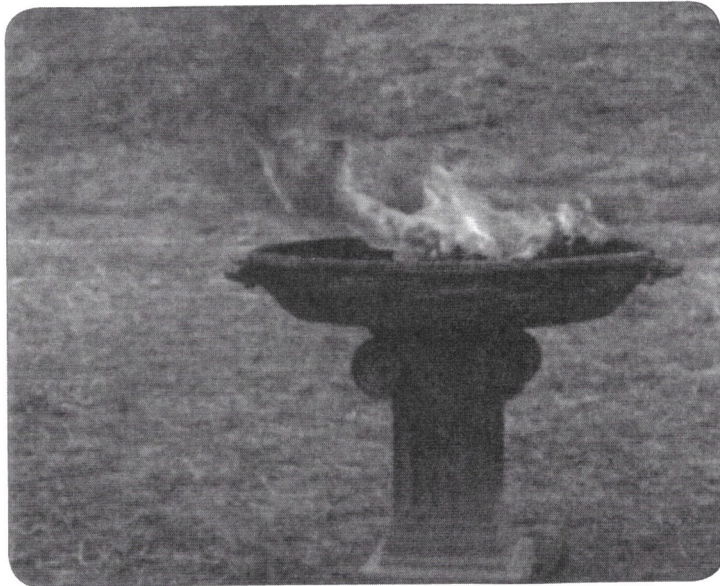
Στο εξώφυλλο εμφανίζεται ο Γρηγόρης Λαμπράκης, μπροστά στον αγώνα που φέρει το όνομά του, και οι δρομείς που τερματίζουν και πανηγυρίζουν μεταφέροντας τα μηνύματα αυτού του ανυπέβλητου αγώνα.

Μαραθώνιος «Γρηγόρης Λαμπράκης», Κλασικός Μαραθώνιος, Αυθεντικός Μαραθώνιος, όπως και αν τον αποκαλέσεις ένας είναι ο Μαραθώνιος, αυτός της Αθήνας, της Ελλάδας, ο Μαραθώνιος της Ειρήνης. Έχει την ταυτότητά του και είναι η αιχμή του δόρατος στον Αθλητισμό, στον Πολιτισμό, στον Τουρισμό για τη χώρα μας.

Ένας αγώνας, μια εκδήλωση που αναπτύσσεται σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα και ειδικότερα:

- Μεγάλης ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ σημασίας, αφού με αυτό τον τρόπο αποδίδεται φόρος τιμής στον Αθηναίο οπλίτη ημεροδρόμο. Φόρος τιμής στη νίκη των Ελλήνων εναντίον των Περσών, που απέτρεψαν τη βίαιη κατάλυση της Δημοκρατίας και την ανάσχεση της πολιτιστικής εξέλιξης στον τότε γνωστό κόσμο.
- Μέγιστο ΑΘΛΗΤΙΚΟ γεγονός που διεξάγεται στον τόπο γέννησής του, στην ίδια διαδρομή, την οποία πάτησαν και πότισαν με ιδρώτα και αίμα χιλιάδες χρόνια τώρα, χιλιάδες δρομείς, ανεξάρτητα από την αθλητική τους αξία.
- Σπουδαίο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ και ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ γεγονός αφού από αυτό αναδύονται μοναδικοί συμβολισμοί που μεταφέρουν τα ιδεώδη του πολιτισμού μας.

- Γεγονός με μεγάλη ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ απήχηση για τη χώρα μας, κεντρίζοντας το ενδιαφέρον χιλιάδων δρομέων από όλες τις γωνιές του πλανήτη, οι οποίοι φτάνουν στην πατρίδα μας προσφέροντάς της πολλαπλά οφέλη.
- Μέγιστη ΠΡΟΒΟΛΗ της χώρας μας από τα διεθνή ΜΜΕ που ασχολούνται σχεδόν όλη τη χρονιά τόσο με το ίδιο το γεγονός όσο και με τις παράλληλες εκδηλώσεις αλλά και με τις επισκέψεις προσωπικοτήτων.
- Φορέας ΝΕΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ αφού νέα στελέχη αναδεικνύονται μέσα από τις διαδικασίες οργάνωσης του πολυποίκιλου γεγονότος αποκτώντας εμπειρίες για τη μελλοντική επαγγελματική τους πορεία.
- Δημιουργεί νέες ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ αλλά και βοηθά επαγγελματίες με την παραγωγή και απορρόφηση εγχώριων προϊόντων.
- Θέτει νέες βάσεις ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ και φιλοσοφίας διότι πάνω από 100 φορείς συντονίζονται και συνεργάζονται αρμονικά δίνοντας θετικά αποτελέσματα.

Η φλόγα του Μαραθωνίου.